

Bičevanje, batinanje i glad: zločin i kazna u Slavoniji u prvoj polovici 19. stoljeća

Petra Pekarić

U četvrtak 25. svibnja 2023. na Filozofskom fakultetu u Osijeku održano je posljednje predavanje u sklopu 11. ciklusa Otvorenog četvrtka kao dijela projekta popularizacije znanosti FUZ&JA. Predavanje pod nazivom "Bičevanje, batinanje i glad: zločin i kazna u Slavoniji u prvoj polovici 19. stoljeća" održala je vanjska suradnica asistentica Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Osijeku Petra Plantosar.

U svojem zanimljivom predava-

vanju predavačica se osvrnula na sustav kažnjavanja u Europi u 19. stoljeću, s naglaskom na Bansku Hrvatsku, točnije Valpovačko vlastelinstvo. Bilo je riječi o vlastelinskim sudovima te kako se odvijao inkvizitorni postupak, kao i tko je bio u njega uključen. Svi podatci o Valpovačkom vlastelinstvu čuvaju se u Hrvatskom državnom arhivu u Osijeku. Bilo je zanimljivo čuti koje su vjeroispovijesti bili osuđenici, gdje su bili rođeni te zbog čega se ne može sa sigurnošću potvrditi koja je bila prosječna dob osuđenika. Nadalje, svi prisutni mogli su čuti nešto više o statusu osuđenika, je li se on mogao mije-

njati te koliko je važnost imao bračni status optuženog. Određeni dio pažnje posvetio se Romima i ženama koje su najčešće bile optuživane za pobačaj i čedomorstvo. Predavačica je također spomenula i sustav kažnjavanja te je naglasila da je bio poprilično neujednačen, kao i da se zatvorenicima često fizički kažnjavalo, tjeralo na post i javne radove. Bičevanja su bila česta, ali se to češće radilo ženama nego muškarcima. Spomenuti su i recidivisti, koji su opetovano bili optuženi za različita kaznena djela. Zaključno, prva polovica 19. stoljeća razdoblje je u kojem se počinju događati velike pro-

mjene, koje će svoj vrhunac doživjeti u vrijeme revolucija, 1848. i 1849. godine, te neopolutizmu. Izvori vlastelinskog suda Valpovačkog vlastelinstva o osuđenima iznose značajne podatke o stanovništvu vlastelinstva, kao i o kaznenim djelima koja su činili. Predavanje je bilo zanimljivo i poučno, što je također pokazala i rasprava koja je nastupila nakon njega. To je ujedno bilo i posljednje predavanje predviđeno za ovaj ciklus. Pratite nas i dalje na društvenim mrežama i stranicama Fakulteta te se vidimo najesen, u novom ciklusu popularno-znanstvenih događanja!

HAEDEMO na kviz!

Tihana Sudarić

Na Agronomskom fakultetu u Zagrebu u organizaciji Hrvatskog agroekonomskog društva (HAED) 15. svibnja 2023. održan je tradicionalni susret studenata agrarne ekonomike AF-a i FAZOS-a kojima su se pridružili studenti Veleučilišta u Križevcima (bivši VGUK). Studenti su svoja stručna i opća znanja iskušali na prvom HAED-ovom Pub kvizu. Osim triju studentskih ekipa, na kvizu je, izvan konkurencije, sudjelovala i jedna nastavnička ekipa. U ležernoj atmosferi, uz probranu glazbu i zabavna pitanja rezultat je bio manje bitan. Za sve ekipe osigurane su nagrade u obliku promotivnih materijala triju nastavnih institucija kojima se svojim sponzorstvom za prvoplasirani ekipu s FAZOSA-a pridružila i Podravka.

Festival povijesti Kliofest 2023.

Andelko Vlašić/Denis Njari

Festival povijesti Kliofest 2023. održan je od 15. do 18. svibnja 2023 na Filozofskom fakultetu u Osijeku. U sklopu Kliofesta izv. prof. dr. sc. Denis Njari održao je otvoreno predavanje s temom Ukrađeni san. Mađarsko školstvo u Osijeku u razdoblju Austro-Ugarske (1895. - 1919.). Zasigurno je jedno od najturbulentnijih razdoblja u hrvatsko-mađarskim odnosima razdoblje posljednjih desetljeća Austro-Ugarske Monarhije. U ovome se predavanju na lokalnom primjeru analiziralo obrazovanje mađarske manjine Osijeka u okviru osječke mađarske osnovne i srednje škole. U predavanju je ukazano na ulogu i značaj škole u promicanju mađarskoga jezika i kulture ne samo za Mađare Osijeka nego i okolice. S druge strane, kako je škola djelovala u vrijeme turbulentnih mađarsko-hrvatskih odnosa, analiziralo se i kakve je političke i društvene utjecaje škola imala i na hrvatsko stanovništvo. Izlaganje je pokušalo doprinijeti razumijevanju povijesnoga i kulturnog konteksta i upoznavanju mađarske manjine u Osijeku te rasvijetliti kompleksne zahtjeve koji su stavljeni pred školu - ispuniti ulogu bivanja stožernom mađarskom nacionalnom institucijom u Osijeku, a s druge strane djelovati tako da se hrvatsko stanovništvo u Osijeku ne osjeća ugroženim njezinim djelovanjem. Predavanje je odr-

žano u sklopu Kliofesta, a u organizaciji Mađarskoga kulturnoga kruga Zrinyi. Predavanje Tomislava Buljubašića, autora knjige Tempo, Slavija!, održano je drugog dana Festivala, a opisuje se povijest nogometnoga kluba SK Slavija, koji je djelovao u Osijeku između dva svjetska rata. Predavanje je bilo naslovljeno Povijest nogometa u Osijeku u 20. stoljeću - SK Slavija i pitanje početka organiziranog igranja nogometa. Tijekom predavanja je doc. dr. Igor Josipović postavio niz pitanja Tomislavu Buljubašiću, te su njih dvojica u zanimljivom razgovoru iznijeli niz interesantnih činjenica o povijesti nogometa u Osijeku tijekom 20. stoljeća. Trećeg dana Festivala, a u sklopu aktivnosti FUZIJA-e, održano je predstavljanje knjige Tragom Evlije Čelebija kroz Hercegovački sandžak autora Dijane Pinjuh i Andelka Vlašića. Dijana Pinjuh doputovala je iz Mostara i sudjelovala u navedenom predstavl-

ljanju kao suautorica navedene knjige. U knjizi autori obrađuju putovanje osmanskog putopisca Evlije Čelebija (1611. - 1685. ili kasnije), koji je 1664. godine posjetio Hercegovački sandžak i u svojem Putopisu ostavio brojna svjedočanstva o Hercegovini u drugoj polovici 17. stoljeća. Knjiga se temelji na dosad neobrađenim informacijama koje se nalaze u rukopisu za koji se smatra da je autograf, odnosno izvorni rukopis Evlijina Putopisa. Podatke iz autografa autori su usporedili s dosad poznatim podacima o osmanskoj Hercegovini koji se nalaze u izdanju Putopisa koje je preveo i priredio Hazim Šabanović polovicom prošloga stoljeća te s drugim historiografskim podacima o Hercegovini u drugoj polovici 17. stoljeća. Kliofest je završio Filmskom večeri Udruge studenata povijesti ISHA-Osijek kada je prikazan film Bridge of Spies, redatelja Steven Spielberga u Caffè baru Peppermint.

ODJEL ZA BIOLOGIJU

Biološkom večeri obilježen završetak projekta „Biolog-i-Ja“

Jasenska Antunović Dunić

Ovogodišnji projekt popularizacije znanosti "Biolog-i-Ja" proveden je deseti put zaredom, a u povodu jubilarne godišnjice na Odjelu za biologiju organizirane su različite aktivnosti koje su potaknule razmjenu znanja i iskustava među brojnim ljubiteljima biologije, ali i probudili znatiželju onih koji će to možda tek postati. Službeno obilježavanje projekta započelo je 5. travnja 2023. godine panel raspravom "Biolog-i-Ja zajedno u poduzetništvu", kojom se nastojalo zainteresiranim studentima i ostaloj publici približiti ideje i iskustva uspješnih poduzetnika te im omogućiti ostvarivanje novih poznavanja i potencijalnih poslovnih suradnji.

Na Dan planeta Zemlje, 22. travnja 2023. godine, Odjel je okupio oko 180 učenika viših razreda osnovnih škola u pratnji nastavnika i dvadesetak učenika srednjih škola koji su sudjelovali na jedanaest radionica ("Vrijedan kao mrav, dosadan kao muha", "Susret s bakterijama", "Razliku učini, za vođu brini!", "Pronađi me ako možeš", "Mikroskop-i-Ja/Zaviri u biljnu stanicu", "Male čarolije biologa", "Kozmetika s porukom", "Fosili - pogled u Zemljinu prošlost", "Dj Enzyme", "Čarolija mirisa" i "Šumski detektivi") i dvije interaktivne igre na otvorenom ("Lov na blago ulicama grada Osijeka" i "Na put oko svijeta na Dan planeta Zemlje"). Sudionici su imali priliku zaustaviti se na Biološkom Fun Corneru i čuti brojne zanimljivosti iz svijeta biologije, pogledati izložbu studentice Karle Vujičić "Tračak makro svijeta" kao i izložbu fotografija prijavljenih na Natječaj za najbolju studentsku fotografiju. Edukativno-zabavne aktivnosti, koje su osmislili nastavnici i suradnici Odjela za biologiju, provedene su uz pomoć oko 70 studenata koji su na taj način imali priliku razvijati kreativnost te oblikovati prezentacijske i komunikacijske vještine. Nastavak aktivnosti slijedio je 6. lipnja 2023. godine kada je Odjel za biologiju otvorio vrata svim zainteresiranim građanima koji su tom prilikom imali mogućnost upoznati se ne samo sa znanstveno-stručnim radom i postignućima već i s ciljevima kojima Odjel nastoji doprinijeti široj društvenoj zajednici. Studenti Odjela su učenicima srednjih škola, a potencijalno i našim budućim studentima,

prenijeli vlastita iskustva studiranja na Odjelu te ih upoznali sa studijskim programima Odjela za biologiju.

Biološka večer, završna manifestacija kojom se obilježio deseti rođendan projekta "Biolog-i-Ja" i završetak projektnih aktivnosti, organizirana je 24. svibnja 2023. godine za sve studente i djelatnike Odjela za biologiju, studente drugih sastavnica i fakulteta Sveučilišta u Osijeku, alumne i prijatelje. Cilj ovog događanja bio je osigurati razmjenu znanja i iskustava stečenih kroz organizaciju i realizaciju projekta. Okupljanje i druženje ovakvog tipa značajno je za sve sudionike budući da doprinosi afirmaciji pozitivnog radnog okruženja, potiče motiviranost i dodatno razvija kreativnost i vještinu kritičkog razmišljanja, oblikuje prezentacijske vještine, potiče izvrsnost i kroz sve to ima pozitivnu ulogu u razvoju karijera studenata. Komunikacija i ostvarenje novih prijateljstava sa studentima drugih sastavnica i fakulteta Sveučilišta vodi ka potencijalnim suradnjama koje bi u budućnosti mogle doprinijeti razvoju zajednice odnosno biti od šire društvene koristi. Organizacija ovakvih neformalnih aktivnosti i sudjelovanje u aktivnostima u opuštanoj atmosferi posljedično pozitivno utječe i na mentalno zdravlje sudionika. Tijekom večeri uručene su povelje i nagrade studentima za najbolje ocijenjene fotografije prijavljene na Natječaj za najbolju studentsku fotografiju objavljenom 14. veljače 2023. godine u sklopu projekata "Biolog-i-Ja". U okviru ovogodišnje Biološke večeri Studentski zbor organizirao je humanitarni kviz, a sva prikupljena sredstva donirana su korisnicima Dječjeg doma Klasje.

Brojni motivi provedenih aktivnosti trajno su zabilježeni objektivima članova udruge Istok u objektivu s kojima je ostvarena izvrsna suradnja. Zahvaljujemo svim sudionicima projekta (ukupno oko 400 u svim ovogodišnjim aktivnostima) koji su uvelike doprinijeli uspješnoj realizaciji planiranih aktivnosti i veselimo se ponovnom druženju u sljedećoj akademskoj godini. Unaprjeđenje kvalitete projektnih aktivnosti omogućili su nam Osječko-baranjska županija, Studentski centar u Osijeku, Studentski zbor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Centar za unaprjeđenje govedarstva d.o.o., Žito grupa, Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek i Fabrique Grill&Beer Osijek kojima se ovom prilikom zahvaljujemo.

